

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Štefana Šatku v právnej veci žalobcu: **S., a. s., Š.**, Bratislava, proti žalovanému: **O.**, zast. JUDr. V. Š., advokát, S., Ž., **o zaplatenie 850 000 Sk s prísl.**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 14Cb/2332/1996-105 zo dňa ch 19. marca 2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 14Cb/2332/1996-105 zo dňa 19. marca 2008 **p o t v r d z u j e.**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 525,82 Eur.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach žalobu zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že žalobca sa svojím návrhom domáhal zaplatenia sumy 850 000 Sk ako istiny, sumy 625 551,40 Sk titulom úrokov k 30. 10. 1996 a 16,03 % úrok z istiny od 31. 10. 1996 do zaplatenia voči žalovaným 1/ O. a 2/ Š..

V priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky na S., a. s., Bratislava, ktorá sa stala účastníkom konania na strane žalobcu. Zákonom

č. 553/2001 Z.Z., účinným od 01. 01. 1992, bol zrušený Š., čím zanikol žalovaný v 2.rade a zo zákona došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu a nástupcom sa stala S., a. s., Bratislava. Došlo k splynutiu žalobcu a žalovaného v 2. rade, súd preto uznesením dňa 28. 02. 2007 konanie voči žalovanému v 2. rade zastavil .

Žalobca si uplatnil svoje právo na základe uzavretej úverovej zmluvy č. 80-545371-7 zo dňa 21. 07. 1992 medzi S. v Bratislave, pobočka v Prešove, (pôvodný žalobca) a O..

Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 369/90 Zb. v platnom znení, obec je samostatný územný samosprávny a správny celok SR; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Podľa §16 ods. 1 zák. č. 369/90 Zb., obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že obecný úrad nie je právnickou osobou, je výkonným orgánom, ktorý nemá spôsobilosť na právne úkony, preto právny úkon, ktorý urobil, je neplatný.

Preto zmluva uzatvorená dňa 21. 07. 1992 medzi právnym predchodcom žalobcu a O. je neplatná a nemohol byť ani platne uzatvorený jej dodatok. Absolútne neplatný právny úkon nevyvoláva žiadne právne účinky, vznik, zmenu ani zánik povinnosti.

Dňa 03. 06. 1993 došlo zo strany peňažného ústavu k odstúpeniu od zmluvy, preto po odstúpení od zmluvy nemohlo dôjsť k platnému uzavretiu dodatku č. 2 zo dňa 31. 12. 1993, na ktorý poukazuje žalobca, a ani k platnému uznaniu záväzku z úverovej zmluvy. Žalovaný nemal záväzok z úverovej zmluvy, preto ho ani nemohol uznať v súlade s ust. § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka

Peňažné prostriedky vo výške 850 000 Sk boli žalovanému poskytnuté dňa 11. 08. 1992, žaloba zo dňa 30. 10. 1996 bola podaná na pošte dňa 12. 11. 1996 a súdu doručená dňa 13. 11. 1996.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je podľa ods. 2 cit. ust. majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu.

Premlčacia doba je podľa § 397 Obchodného zákonníka štyri roky. S ohľadom na uvedené skutočnosti, keďže medzi účastníkmi nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy a právo na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca uplatnil po uplynutí premlčacej doby, súd žalobu zamietol v celom rozsahu ako nedôvodnú.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a žalovanému, ktorý mal vo veci úspech priznal náhradu trov konania vo výške 99 605,60 Sk .

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie. Je toho názoru, že právne posúdenie veci zo strany prvostupňového súdu je nesprávne, nakoľko nesprávne označenie zmluvnej strany nemá za následok neplatnosť zmluvy. Dôležité je to, že túto zmluvu podpísal starosta obce a tento úkon bol schválený obecným zastupiteľstvom. Iba starosta je oprávnený konať v mene obce navonok podľa § 13 ods.1 zákona č. 369/1990 Zb., a súčasne podľa ods. 5 tohto istého ustanovenia je starosta štatutárnym orgánom obce v majetkovo-právnych veciach.

Súd predovšetkým nesprávne vyvodil záver že otázka označenia zmluvných strán v zmluve je otázkou existencie alebo neexistencie právnej subjektivity, ale podľa názoru žalobcu ide o otázku určitosti prejavu vôle a jej výkladu.

Výklad prejavu vôle v obchodno-záväzkových vzťahoch je upravený aj v § 266 Obchodného zákonníka, ktorý predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že prejav vôle je potrebné vykladať aj podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Právna subjektivita ako taká je vlastnosť subjektu a nie označenie v záhlaví zmluvy, s ktorým prvostupňový súd právnu subjektivitu stotožnil.

Považuje za potrebné uviesť, že samotná obec - žalovaný používal pri právnych úkonoch, a to nielen pri úkonoch voči jeho právnomu predchodcovi, odtlačok pečiatky s nesprávnym (nepresným) označením právneho subjektu O.. Na túto skutočnosť rovnako

poukazoval v konaní pred sudom prvého stupňa s poukazom na § 266 ods. 4 OBZ, podľa ktorého, prejav vôle pripúšťajúci rôzny výklad treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila. Touto otázkou sa krajský súd vôbec nezaoberal.

Právny predchodca žalobcu K. Bratislava, Š., Bratislava, podal dňa 29. 05. 2000 návrh na zmenu petitu žaloby na základe, ktorej bol žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť istinu vo výške 850 000 Sk, úroky z omeškania k 31. 10. 1996 vo výške 625 551,40 Sk a 15,03 % p. a. úrok z istiny od 31. 10. 1996 až do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Krajský súd v Košiciach o tomto návrhu nerozhodol.

Na základe vyššie uvedeného, preto žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo ho zmenil v zmysle uplatneného návrhu.

Žalovaný sa vyjadril podanému odvolaniu. Odvolanie považujeme za neopodstatnené, jeho obsah je v rozpore so skutkovým stavom, zisteným dokazovaním pred prvostupňovým súdom. Názory žalobcu ohľadne označenia účastníkov právneho úkonu a z neho vyvedený záver, že súd preukázané skutočnosti nesprávne vyhodnotil, sú bezdôvodné. Považujeme za potrebné uviesť, že právna subjektivita nie je vlastnosť, ako sa mylne domnieva žalobca, ale je to jednak schopnosť spôsobilosť byť nositeľom práv a povinností, ako aj spôsobilosť na právne úkony.

Žalobca mal vedomosť o existencii zákona č. 369/1990 Zb., musel mať vedomosť aj o tom, že podľa ust. § 1 uvedeného zákona je subjektom práva O., a nie O.. Po celú dobu svoje súvisiace písomnosti adresoval však obecnému úradu, preto nemôže sa úspešne domáhať svojich nárokov proti O. s odôvodnením, že sa jedná len o nesprávne – chybné označenie účastníka zmluvy.

Pokiaľ sa žalobca odvoláva a na uznanie záväzku podľa § 323 OBZ, poukazuje na skutočnosť, že vo vzťahu k žalobcovi mu nevznikol žiadny určitý záväzok, a preto ho ani nemohol platne uznať. Námietky žalobcu, čo sa týkajú nerozhodnutia súdu – „o návrhu na zmenu petitu“, považujeme s ohľadom na ostatné okolnosti za bezvýznamné.

Navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uplatňuje si nárok na náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci – 15 650 Sk a paušálnu náhradu vo výške 191 Sk.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., v znení zákona č. 384/2008 Z. z., a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnenia a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje.

Na doplnenie uvádza, že žalobca resp. pôvodný žalobca - S., a. s., Mestská pobočka Prešov, uzavrel úverovú zmluvu č. 80-545 371-7 zo dňa 21. 07. 1992 s O ú N.

Neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony (§ 38 ods. 1 OZ).

Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 OZ). Nadobúdať práva a povinnosti a robiť právne úkony, čiže mať spôsobilosť na práva a povinnosti – právnu subjektivitu, má v zmysle zák. č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec ako samostatný právny subjekt (§ 1 ods. 1 cit. zákona). Má vlastný majetok, vytvára si vlastne finančné zdroje, hospodári s nimi a má svoju vlastnú majetkovú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Obecný úrad nie je právnickou osobou, nemá právnu subjektivitu a má postavenie výkonného orgánu obecného zastupiteľstva a starostu (§ 16 ods. 1 cit. zák.), t. z., že nie je spôsobilý robiť právne úkony a nadobúdať práva a povinnosti.

Nedostatok spôsobilosti na právne úkony – právnej subjektivity, je dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí ex tunc, t. j. od začiatku, nastáva priamo zo zákona, nemožno ju žiadnym spôsobom napraviť, súd na ňu prihliada aj bez námietky, t. j. z úradnej povinnosti (ex offo). Od úkonu – zmluvy, ktorý neexistuje, nemožno odstúpiť, uzatvárať k nemu dodatky, a ani uznať neexistujúci záväzok podľa § 323 OBZ.

V spornom prípade v úverovej zmluvy (čl. 3) ako zmluvná strana je uvedený O., odtlačok pečiatky je taktiež s označením obecného úradu a nečitateľný podpis bez uvedenia funkcie osoby, ktorá listinu podpísala.

Z obsahu zmluvy nie je možné dôvodiť, že išlo o konanie starostu (štatutárneho orgánu) za O.. Nejedná sa o nepresné, resp. neúplné označenie zmluvnej strany, pretože obecný úrad nemá právnu subjektivitu. Vôľu môže prejaviť len osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony, a preto nie je možné na absolútne neplatný právny úkon použiť výklad vôle v zmysle § 266 ods. 4 OBZ.

Preto námietky žalobcu uvedené v odvolaní sú právne irelevantné a taktiež otázka zmeny návrhu, vzhľadom na uvedené skutočnosti, je bezpredmetná.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. Úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci po 15 650 Sk, paušálnu náhradu výdavkov po 191 Sk spolu 15 841 Sk – 525,82 Eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave 30. januára 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.